

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 Наталія АКІМОВА
"02" вересня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

 Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри
соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ
від "2" вересня 2025 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія науки

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень вищої освіти

Освітня програма – Психологія бізнесу

Спеціальність – С4 Психологія

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика та інформація

Кропивницький - 2025

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Філософія науки
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Роман ЧЕПОК ; кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри соціальних та поведінкових наук;
Контактна інформація	Чепок Роман Володимирович - chepok_r@ksaeu.kherson.ua адреса електронної пошти кафедри: dep.sbs@ksaeu.kherson.ua
Графік консультацій	Консультації online: вівторок, четвер 15:00 – 16:30. Telegram, WhatsApp +30509796060
Програма дисципліни	1. Багатовимірність поняття науки 2. Філософія науки як рефлексія науки 3. Структура та динаміка наукового знання. Моделі росту 4. Наукове пізнання як предмет філософського осмислення 5. Філософія науки і теорія пізнання 6. Наука, техніка, технологія, етика 7. Філософські проблеми сучасної технонауки та конвергентних технологій 8. Наукові революції, наукові традиції та їх особливості в техногенній цивілізації 9. Особливості сучасних синергетичних систем та нові стратегії наукового пошуку 10. Глобальні проблеми людства та сучасна наука 11. Формування філософії економіки як закономірний результат історії людства 12. Етика науки та їх соціальна роль
Мова викладання	українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна спрямована на оволодіння ефективною стратегією і тактикою взаємодії з людьми в рамках різних спільнот (в родині, в державі, в трудовому колективі, серед представників своєї та інших націй), набуття навичок різних форми спілкування і соціальних відносин, опрацювання різних методів взаємодії людей як членів суспільства і учасників певних соціальних груп, етногруп.
Інформаційний пакет дисципліни	Веб-середовище Moodle

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою дисципліни є засвоєння здобувачами основних принципів і методів наукової діяльності, формування знань, вмінь і навичок і їх застосування у професійній діяльності. Це створює передумови розв'язання проблеми дефіциту знань, сприяє становленню науково-освітнього комплексу та інноваційним процесам в Україні, формуванню сучасної ідеології науково-технічного розвитку.
Завдання вивчення дисципліни	Розкрити специфіку філософії науки як науки про суспільство, її відмінність від інших наук; обґрунтувати важливість існуючих теоретичних концепцій класичного та сучасного періодів розвитку філософського

	пізнання, показати їх особливості і взаємозв'язок; розкрити та пояснити особливості функціонування різних філософських інститутів, важливість вивчення кожного з них для особистого життя людини; усвідомити значення різних спеціальних філософських теорій та галузевих філософій для досягнення якісного загальноуніверситетського рівня здобувачів та їхньої високої професійної кваліфікації.
--	--

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у сфері психології, проводити методологічно обґрунтовані наукові психологічні дослідження, застосувати сучасні психологічні технології щодо організації і здійснення професійної діяльності на основі розуміння нейропсихології, а також створювати психологічні організації та керувати ними в умовах турбулентності ринкового середовища при глобалізаційних викликах з урахуванням поведінкових змін.
Загальні	ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, застосування системного підходу до вирішення проблем ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові)	СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та /або практики з урахуванням досягнень нейропсихології СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК12. Здатність створювати психологічні організації та керувати ними із дотриманням морально-етичного кодексу психолога
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи професійної психологічної діяльності та загальнолюдські цінності; запобігати професійним деформаціям, проявам мобінгу, емоційному вигоранню у фахівців, здійснювати відповідну психологічну профілактику та корекцію.

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2025-2026, 2026-2027
Семестр	1-й
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Вивчення дисципліни «Філософія» на першому (бакалаврському) рівні
Постреквізити	Методологія психологічних досліджень.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	16 годин
Практичні / Семінарські	14 годин
Лабораторні	-
Самостійна/ Індивідуальна робота	60 годин
Форма підсумкового контролю	Залік

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	GoogleClassroom, PowerPoint, Moodle, Zoom, Microsoft Office
Обладнання	Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання: мультимедійний проектор для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль)

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат

(використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			Лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІЛОСОФІЇ НАУКИ							
1	Тема 1	Багатовимірність поняття науки	2		1	5	7
2	Тема 2	Філософія науки як рефлексія науки	1		2	5	7
3	Тема 3	Структура та динаміка наукового знання. Моделі росту.	1		1	5	7
4	Тема 4	Наукове пізнання як предмет філософського осмислення	2		1	5	6
5	Тема 5	Філософія науки і теорія пізнання	1		2	5	7
6	Тема 6	Наука, техніка, технологія, етика	1		1	5	6
	ПК ЗЧ 1	Підсумковий контроль змістової частини №1	-		-	-	10
Змістова частина 2 ОСНОВНІ ТА ЗАБЕЗПЕЧУЮЧИ ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПІДСИСТЕМИ ЛОГІСТИКИ							
7	Тема 7	Філософські проблеми сучасної технонауки та конвергентних технологій	2		1	5	7
8	Тема8	Наукові революції, наукові традиції та їх особливості в техногенній цивілізації	1		1	5	7
9	Тема 9	Особливості сучасних синергетичних систем та нові стратегії наукового пошуку	1		1	5	7

10	Тема 10	Глобальні проблеми людства та сучасна наука	2		1	5	6
11	Тема 11	Формування філософії економіки як закономірний результат історії людства	1		1	5	6
12	Тема 12	Етика науки та її соціальна роль	1		1	5	7
	ПК ЗЧ 2	Підсумковий контроль змістової частини №2	-		-	-	10
	Сума		16		14	60	100

9. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювальне-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи, роботи в малих групах тощо.
Лабораторні	-
Самостійна робота	Конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка рефератів, презентацій, тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей.
Індивідуальна робота	Підготовка та захист самостійної розробки (реферату) та захисту її на заняттях.

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Поточний контроль відбувається методом реферативних виступів, спостереження за виконанням завдань самостійної роботи, співбесіди та індивідуального опитування. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається двома способами: 1) перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру (спостереження); 2) виконання завдань самостійної роботи.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
Підсумковий контроль за 1 змістовою частиною – презентація самостійної роботи здобувача; Підсумковий контроль за 2 змістовою частиною – тестовий контроль.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів письмових поточного і підсумкового контролю на практичних заняттях та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує позитивну оцінку за залік – 60 балів.

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)														Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)
Змістова частина 1							Змістова частина 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ПК ЗЧ 1	T 7	T 8	T9	T10	T11	T12	ПК ЗЧ 2	
Max 7	Max 7	Max 7	Max 6	Max 7	Max 6	Max 10	Max 7	Max 7	Max 7	Max 6	Max 6	Max 7	Max 10	Max 100

Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	- Добронравова І. С. (2022). Практична філософія науки / І.С. Добронравова. Суми. - Мусієнко, І. І. Філософія науки у вимірах новітніх технологій. — Львів: ЛНУ, 2023. - Проценко, Т. В. Філософія науки: методологія, логіка, критика. — Харків: ХНУ, 2021. - Симоненко, Т. В. Наука в добу трансформацій: філософські рефлексії. — Київ: ІФ НАНУ, 2022. - Синяков С. В., Юрченко Е. А. (2023). Філософія та економіка науки. Економіка та управління на транспорті. К.: НТУ. Вип. 5 - Кун, Т. С. Структура наукових революцій (новий переклад, вступ і примітки Т. Симоненко). — Київ: Дух і Літера, 2021. - Kaiser, D. & Overbye, D. (eds.) <i>Quantum Legacies: Dispatches from an Uncertain World</i>. — University of
--------------------	---

	Chicago Press, 2020. 8. Massimi, M. <i>Perspectival Realism</i>. — Oxford University Press, 2022. 9. Frigg, R. & Hartmann, S. <i>Models and Theories: The Methodology of Science</i>. — Cambridge University Press, 2020. 10. Stanford Encyclopedia of Philosophy. [Electronic resources]. Access mode: https://plato.stanford.edu 2021 11. Cahan, D. (ed.) <i>Bringing Physics to Life: Essays on Physics and Philosophy in Honor of Mara Beller</i>. — Springer, 2022. 12. Chang, H. <i>Realism for Realistic People: A New Pragmatist Philosophy of Science</i>. — Cambridge University Press, 2022. 13. Vazire, S. & Holcombe, A. O. <i>The Credibility Revolution in Science: Rebuilding Trust in Scientific Practice</i>. — Oxford, 2023.
Додаткова	1. Культура і мистецтво у сучасному світі: Наукові записки КНУКіМ. Випуск 16 [Електронний ресурс] / Київський національний університет культури і мистецтв. – К., 2021. – 248 с - Режим доступу: http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2012/12/KUL_TUR.pdf_postranichno.pdf 2. Підходи до класового аналізу : колективна монографія / за ред. Е. О. Райта ; переклад з англ. О. Симончук. Київ : Інститут соціології НАН України, 2020. 287 с.
Інформаційні ресурси	1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ 2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: http://korolenko.kharkov.com/ 3. Електронна бібліотека. URL: http://lib.meta.ua/ 4. Студентська електронна бібліотека URL: http://www.lib.ua-ru.net/ 5. Нормативно-правова база України URL: http://zakon3.rada.gov.ua/ 6. Державна служба статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ 7. Національна Академія наук України/ Інститут соціології https://i-soc.com.ua/ua/edition/books/